

Студент 4 курсу
факультету міжнародних економічних відносин ХНЕУ

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНИХ НАДХОДЖЕНЬ У ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ

Анотація. Висвітлено особливості інвестиційної діяльності в Україні та проведено аналіз інвестиційних надходжень в українську економіку. Досліджено можливі умови для покращення інвестиційного клімату. Уповільнення темпів економічного зростання України наразі спричиняє стагнацію в інвестиційній діяльності.

Аннотация. Освещены особенности инвестиционной деятельности в Украине и проведен анализ инвестиционных поступлений в украинскую экономику. Рассмотрены возможные условия для улучшения инвестиционного климата. Замедление темпов экономического роста Украины вызывает стагнацию в инвестиционной деятельности.

Annotation. The article deals with the features of investment activity in Ukraine and the analysis of investment income in the Ukrainian economy. The problem of possible conditions for improving the investment climate is regarded. Slow economic growth in Ukraine is currently causing stagnation in investment activity.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний клімат, угоди зі злиття та поглинання, інвестиційна привабливість, іноземний капітал, інвестор.

Суспільство зараз перебуває в очікуванні істотного збільшення обсягів іноземних інвестицій, із цим пов'язують можливості запобігання економічній стагнації, у небезпечну фазу якої втягується українська економіка. Проблема інвестицій в українську економіку зараз цікавить і хвилює майже всіх.

Проблемою інвестиційної діяльності займалися багато українських та іноземних вчених. Зокрема, в роботі було використано праці таких авторів, як: Гладкий В. В., Очимовська Т. В., Малютін О. К. [1 – 3]. Інші автори, які займалися цією проблемою – це Пересада А. А., Геєць В. М., Семиноженко В. П., Федулова Л. І., Громов О. В., Коюда В. О., Груба Г. І., Гаман М. В., Гриньова В. М., Судоргін М. Г.

Метою даної статті є проведення аналізу інвестиційних процесів, що відбуваються в господарській діяльності України, виявлення шляхів покращення ситуації та інвестиційної привабливості України і її інвестиційного клімату.

У нещодавньому складеному рейтингу умов ведення бізнесу від Forbes та податкового тиску від PricewaterhouseCoopers і Світового банку Україна зайняла 104 місце зі 141 та 165 зі 185 країн відповідно. Податкове навантаження на бізнес у нашій державі – на рівні країн Центральної Азії, за цим показником вона поступається Росії та Білорусії. Кількість податкових платежів, які лягають на плечі підприємців в Україні, сягає 28, тоді як, наприклад, у Грузії їх лише п'ять. Загалом же найменший податковий тиск у нафтоносних близькосхідних державах [4].

З цього боку зовсім не дивним є те, що іноземні інвестори останнім часом масово згортають свої капітали. Уповільнення темпів економічного зростання України наразі спричиняє стагнацію в інвестиційній діяльності. Зрозуміло, що орієнтована на експорт національна економіка зараз відчуває наслідки боргової кризи, що триває в Єврозоні. Зменшення попиту на зовнішніх ринках на традиційні статті українського експорту, зокрема металопрокат, зумовлене спадом ділової активності на європейському ринку. Зокрема, на 4,2 % зменшилось промислове виробництво в Україні у жовтні цього року [5].

Окрім загроз подальшого зменшення зовнішнього попиту, боргова криза в Єврозоні пов'язана з не менш серйозним ризиком зменшення припливу зовнішнього капіталу в економіку України. Можливості зовнішніх кредитів для вітчизняних підприємств зменшились, оскільки європейські фінансові інститути відчувають дефіцит інвестиційних ресурсів. Із цієї причини українська влада намагається переорієнтуватися на кредити від МВФ, Китаю та Російської Федерації [6].

В умовах очікуваного зменшення зовнішнього попиту державі необхідно застосувати заходи стимулювання зростання: заміщення зовнішнього попиту внутрішнім та збільшення засобів, які мають підприємства, для стимулювання інвестиційної діяльності, а також створення умов для активізації підприємницької діяльності і припливу капіталу [4].

На сьогодні Україна переживає нову кризу в інвестиційній сфері. Кількість угод із приводу злиття та поглинання (M&A) українських компаній іноземними скоротилося порівняно з минулим роком більш ніж удвічі. Надалі експерти прогнозують тільки падіння.

За розрахунками компанії "Ернст і Янг" в Україні з початку 2012 року було здійснено близько 30 угод M&A на суму \$1,5 млрд. Порівняно із 2011 роком обсяг ринку M&A оцінювався експертами в \$5 млрд. За оцінками "Трійка Діалог Україна" у 2011 році рекордсменами за кількістю укладених угод були такі галузі, як телекомунікації (\$1,35 млрд) та хімічна галузь (\$1,7 млрд). У 2012 році лідерами стали транспортний сектор (\$265 млн) і енергетика (\$250 млн) [2].

На споживчому ринку України сума угод перевищила \$220 млн, найбільшу суму було внесено пивоварною галуззю: відбулося об'єднання української пивоварної компанії "Перша приватна броварня" з російською групою Oasis CIS і придбання турецькою компанією Anadolu Efes Biraçılık ve Malt Sanayii A.S. бізнесу британської SABMiller plc в Росії та Україні. Активним виявився і агропромисловий комплекс: група "Кернел" придбала агрохолдінг "Інтер-

ринку – придбання агрохолдингом "Мрія" компанії Farruka Limited, що володіє сільськогосподарськими активами в Україні. За оцінками експертів, вартість цієї угоди склала \$19,98 млн. Активність у цій галузі була обумовлена об'єднанням активів та розширенням географії бізнесів. Перспективи в даній галузі досить непогані – це ринок із низьким рівнем консолідації та зростаючим товарообігом, який тільки за 7 місяців 2012 року збільшився на 16 %.

У банківському секторі України відбувається масове згорання капіталів іноземних інвесторів. На початку 2012 року австрійські інвестори продали Сбербанку Росії за 505 млн євро Volksbank. Шведською SEB Group було продано український SEB Банк, а німецький Commerzbank продав свій дочірній банк "Форум" українському "Смарт-холдингу" [7].

Для покращення інвестиційного клімату та ситуації з іноземними інвесторами можуть бути використані такі важелі впливу: збільшення обсягів капітальних вкладень суб'єктів господарювання за рахунок прибутку і нової амортизаційної політики; посилення впливу держави на активізацію інвестиційного процесу через збільшення обсягів бюджетного фінансування капітального будівництва великих інфраструктурних об'єктів і введення кредитних основ бюджетного фінансування інвестицій; створення умов для залучення довгострокових кредитів комерційних банків, впорядкування діяльності інвестиційних та інноваційних фондів, перехід від сертифікації до грошової приватизації; збільшення інвестиційних ресурсів, які формуються на фондовому ринку і за рахунок заощаджень населення; введення економічного механізму страхування ризиків внутрішніх і зовнішніх інвестицій; утворення відповідних інститутів із питань інтеграції промислового і банківського капіталу; мобілізація засобів під ефективні інвестиційні проекти в пріоритетні галузі економіки.

З метою полегшення пошуку ефективних об'єктів інвестування та інвесторів у багатьох міністерствах і відомствах України утворені банки даних об'єктів інвестування в розрізі галузей народного господарства і регіонів, наприклад, база даних Мінекономіки включає більш ніж 2 000 таких об'єктів.

На підставі інформації посольств, країн – потенційних інвесторів – і матеріалів, які надходять до уряду, утворено базу даних іноземних інвестиційних фірм (їх більш ніж 200), яку використовують українські виробники для пошуку іноземних інвесторів [3].

Збільшення надходжень іноземних інвестицій в економіку України сприяло б утворенню окремих експортно-промислових зон (варіант вільних економічних зон) [8].

Держава повинна прикладати всі зусилля для реструктуризації економіки, стабілізації загальної політичної та економічної ситуації, що сприятиме поліпшенню інвестиційного клімату в Україні.

Наук. керівн. Пономаренко О. О.

Література: 1. Гладкий В. В. Єдиний вихід – створити умови для бізнесу / В. В. Гладкий // Бізнес. – 2012. – № 41 (1028). – С. 10–11. 2. Очимовська Т. В. Інвестори втрачають інтерес / Т. В. Очимовська // Коментарі. – 2012. – № 45 (333). – С. 3–5. 3. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні / О. К. Малютін // Фінанси України. – 2010. – №11 (156). – С. 65–74. 4. Міжнародне рейтингове агентство PricewaterhouseCoopers. – Режим доступу : <http://www.pricewaterhousecoopers.com/>. 5. Державне агентство України зі статистики від 28 листопада 2012 року. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>. 6. Бізнес № 40 від 01.10.12 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.business.ua/>. 7. Державне агентство України з інвестицій та інновацій від 30 липня 2012 року. – Режим доступу : <http://www.in.gov.ua/>. 8. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України "Про хід виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні" : Указ Президента України № 659/2007 від 20 липня 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rainbow.gpw.ua/>.